

Uredništvo in upravljanje:
Kongresni trg štev. 19.

Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankirana pisma se ne
sprejemajo.
Za odgovor znamka 15 vin.
Izhaja vsako soboto.

JUGOSLOVAN

Štev. 14.

V Ljubljani, v soboto 9. februarja.

Pohlep in lakota.

"Gorje mu, kdor je nikdar kruha jedel ni v solzah".

O tem ni danes nobenega dvoma več, da je svetovno vojno povzročil pohlep narodov, ki so v medsebojnem tekmovanju tako silno napredovali, da je vsak zase hotel postaviti političen babilonski stolp, ki naj bi sicer ne segal do neba, pač pa naj bi obsegal vse svet. Z drugimi besedami rečeno, vsaka država jo delala svetovno politiko in v svoji pohlepnosti so se države spomnile, da za vse ni dovolj prostora na tem božjem svetu —

Pohlepnost pa svetovne vojne ni samo povzročila, dolgo časa je tudi ostala njena prva vodilna sila. V zadnjem času se je začela boriti z njo za prevorstvo lakota. Teptane in ponizevane množice so postale lačne kruga, pravice, miru. Lakota je postajala vse silnejša in se je začela vagati s pohlepnostjo prenasilenih, prekipevajočih in vsled tega prešernih voditeljev v džavah in pri narodih.

In zgojilo se je, da se je zopel v vsem veličanstvu in vsej grozoti pokazala v svetovni politiki slika uboge vdove, ki daruje poslednji vinar in slika bogatega skupnika, ki grešno pošeli poslednjo kravico v blevu uboge vdove. Za vladu pohlepnosti je izgledalo, da se bo mir sklenil po pravilih, kdo ima, se mu bo dalo, kdo nima, se mu bo vzeljo še tisto, kar ima. Žrela so se odpirala pred malimi narodi. Ko so na Ruskom miru lačne, pravice žejne mase vzele vladu pohlepnim aneksijsionistom, so razširile misel narodne samoodločbe po celjem svetu. Nämesto nasilja so postavile pravico, namesto strahovanja prijateljski dogovor. Lakota je sicer živinska sila, protiscjalna pa ni, pohlepnost je pa popolnoma samogolna, protiscjalna.

Na Ruskem je lakota že zmagała, v vseh drugih vojujočih državah se vršijo odločilni boji med lakoto in pohlepnostjo. Ni sicer povsed lakota kruha, toda lakota mihi in človeškega dostojsaniva vrednega življenja ima isto vrednost. Vse kaže, da bo pred koncem vojske zmagała lakota. Pohlepnost je za sklepanje miru popolnoma nesposobna, da bi se pa mir ukazoval, tega ničce več ne verjame.

Zgodovina uči, da je vsak politični in državljanski napredek moral biti odkupljen s potoki dragocenih človeških krvi. Prepričani smo, da tudi sedaj prelata kri ne bo zastonj. Bogatin ne žrtvuje vsega premoženja, uboga vdova daruje poslednji vinar. Lakota bo usposobila narode, da bodo mogli drug drugemu toliko odnehati, da bo namesto dosedanjega, včasih prikrtega, včasih očitnega boja vseh proti vsem stopila po vojni prijateljska družina narodov.

Za našo državo ima stvar poseben pomen. Neki zgodovinar se je izrazil, da se ima Avstrija za vsak napredek zahtevali svojih porazom. V tem uči globoka resnica. Nobena država ni v svojem bistvu tako navezana na dogovore, pri katerih je nujno medsebojno zatajevanje, kot Avstrija. Lakota ustvarja za tak dovor edino usposobljeno razpoloženje. Sedaj je čas, da si njeni narodi postavijo dostojno domove, da jih drug drugemu privočijo.

Lakota tudi dušo poglobi, dočim pohlepnost otopi čut za vse, kar je globilga, višjega. Kdor tolmači se danje brepenjenje po miru samo kot brepenjenje po kruhu, ga ne razume, brepenjenje je po svobodi, ljubezni, pravici in vsem dobrem.

Tudi v našem narodu vlada lakota. Izraza ji ni dal naš delavec s štrajkom vseled nezadosene brane, ne naš kmet vsled reviziji, ki ga tarejo, ampak cejkupni narod z zahtevo po lastni državi. "Ne skrbite, kaj boste jedli in kaj boste pli; iščite pred vsem božjega kraljestva in njegove pravice; vse drugo vam bo privrženo".

Spomnite se invalidov!

LISTEK.

Dr. Leop. Lénard:

Nekrolog proletarske rodbine

Včasih priobčijo časniki nekrologe slavnih mož. Danes hočem priobčiti v vašem listu nekrolog proletarske rodbine naše vase.

Spoznała sta se in vzela, kakor se to navadno godi med ljudmi. Bila sta menda obadvaba lepa, vsej tako so rekli ljudje, bila sta zdrava in močna, drugega pa nista imela nič:

"Če vrabec sme iskati si družce,
kdo to človeku braniti bi kanii?

Naravne, pravijo, so to pravice".

Živila sta dobro in slabo, a slabo bolj kot dobro, kakor je v navadi pri proletarskih rodbinah. Čez nekaj let skupnega življenja je zapustil naš svet mož — rodbinski oče. V cerkveni knjigi je samo pripomnjen dan, kdaj je umrl in opazka: se je obesil.

Ljudje pa vedo na kratko povedati sledete:

"Bi je pijan in v pijanosti je obležal na desti sredi vasi. Prisil so poredeči in so ga z apnom namazali po hrbitu. Ko se je zbulil in vstal, so se nabrali okrog njega otroci in se mu smejali, ker je bil tako zaznamovan. Bilo ga je tako sram, da je šel in se obesil.

Ostala je žena z otroci. Pobiralala je po vseh jajca, maslo in drugo, ter nosila prodajat v Trst. Ta-

Zakaj upamo?

Majhni smo, razcepenci na pet držav, na dvanaest držav. Obdajajo nas mogočni sosedje: Nemci, Madjari, Italijani, ki nas vsi smrtno sovražijo. Vse svoje orjaške sile narenjajo, da bi se Jugoslovani ne združili, temveč da bi ostali tudi zanaprej brezpravni sužnji v brezpravni državi.

Če je temu tako, zakaj še upamo v zmago svoje ideje? Na kaj opiram zmago svojih teženj? Morda na kanone in bajonet? Ne, teh nimamo; v surovo, brutalno silo zaupajo Nemci. Morda se opiram na tujo pomoč? Ne, patronov, zaščitnikov nimamo in jih tudi ne isčemo. Kje je torej tista sila, v katero zaupamo? Odtek izvira naše zaupanje in konečno zmago?

Siudenec, iz katerega neusahlivo izvira naše neomajno zaupanje, da enkrat zmago, je ideja moderne demokracije. To je duh časa, proti kateremu se zaradi borijo vse sile. Naša jugosovanska ideja ne potrebuje protekcije, ne pri kraljih, ne pri cesarjih, ne pri bogataših; naša ideja bo zmagalama sama po sebi.

Uresničenju jugoslovanske ideje se bodo stavile ne pot velike, titanske ovire, pred katerimi bomo morali omahovali, toda obupati ne smemo in obupati ne bomo. Čas vse prinese. Neki visok dostojanstveniki, ki sem mu več mesecov pred objavo majhne deklaracije razdelil našo mladinsko jugoslovansko voljo, se je nasmehnil: "Ste še mladi. Tudi mi smo včasih sanjali...". Ko bi mu pa bil razdelil isto idejo pred 2, 3 leti, bi me bil imel prezvomno za vele-izdalca, revolucionarca. Tempora mutantur et nos cum illis. Časi se spreminjajo in mi z njimi: 1913 "veleizdalec", 1916 še "otrok", 1917 pa je gospod deklaracija — odobril. Zmagoslavje ideje!

Leta 1830 je rekel neki laški odvetnik rimskemu kardinalu: "V 50 letih bo Italija združena". Kardinal, sicer zelo naprednega duha, se je šaljivo namaznil. Ne čez 50, ampak cez 40 let je bila Italija združena. In to proti volji vseh narodov, proti volji kraljev, proti volji papeža in cerkve.

Kadar je jabolko zrelo, pada z drevesa. Kadar je ideja dozorela za uresničenje, tedaj se udejstvuje in ni sile, ki bi jo zamogla ustaniti. Učeni M gnet pravi v delu: "L'histoire de la revolution française": "Čim je postala kaka reforma potrebna in je prišel trenutek za njeni izvršitev, tedaj je nč več ne zadrži. vse se ji mora podrediti".

Sijajen zgled za to resnico nam nudi Italija, kakor že omenjeno. Ogledno si se dva zgleda. Tičanci so bili pravi sužnji svojih gospodov: plačevali so morali gospodi različne osobe našla, delati po suženjsko prisuti gospoda, da so se smeli ženiti itd. Gospodje so jim poljubno načakali kazni; socialno stališče tičancov je bilo neznenostno. Ali so upali tičanci na rešitev izpod tega jarja? Da, zaupali so na vstaje; toda punti z oboroženo silo jim niso nič pomagali; nasprotno, še bolj so jih tičanci. Kdo jih je rešil? Moderne ideje demokracije! Te so premagale vse ovire.

Kdo je smel pred petimi desetletji govoriti o splošni volini pravici? In danes? Vsek kmet, vsak delavec voli. Le počakajmo še par desetletij in ne bo več sledi o gospodskih zbornicah, o privilegijskih pri volitvah in razne druge avtoritete bodo izginile...

Ogromne so sile, s katerimi se borijo zoper nas Nemci in Madžari. Naš boj je težak; toda obupati ne smemo. Ko bo prišel dan trenutek, se bo nemudoma kdo k prahu razmirlja in h sila pred našo idejo. Gospod M Š. je podal v "Slovencu" primerno podobno: "Razgreta sopara v kotlu mora imeti ventil, sicer razžene se tako močne kovinske stene. S tako nezdružljivo zdrobo tudi ideje vsak odpor sile prej ali sile, sko so prežele ljudsko mišljenje". Pozor na zadnji del stavki! Naša ideja mora prešinjati mišljenje vsega Slovencev, od inteligenta pa do najzadnjega gorskega pastuirja.

Naša naloga je torej, da jugoslovansko idejo v ljudstvu širimo in utrijemo. Uporabljajmo pridno in sredstvo v dosegu tega namena! Poučimo v zasebnih pogovorih ljudstvo, zlasti šolsko mladino! Pojedina predavanja nam bodo dobro služila; najzadnjatejše sredstvo pa je širjenje jugoslovenskega Slovencev, od inteligenca pa do najzadnjega gorskega pastuirja.

Naša naloga je torej, da jugoslovansko idejo v ljudstvu širimo in utrijemo. Uporabljajmo pridno in sredstvo v dosegu tega namena! Poučimo v zasebnih pogovorih ljudstvo, zlasti šolsko mladino!

Pojedina predavanja nam bodo dobro služila; najzadnjatejše sredstvo pa je širjenje jugoslovenskega Slovencev, od inteligenca pa do najzadnjega gorskega pastuirja.

Naša naloga je torej, da jugoslovansko idejo v ljudstvu širimo in utrijemo. Uporabljajmo pridno in sredstvo v dosegu tega namena! Poučimo v zasebnih pogovorih ljudstvo, zlasti šolsko mladino!

Pojedina predavanja nam bodo dobro služila; najzadnjatejše sredstvo pa je širjenje jugoslovenskega Slovencev, od inteligenca pa do najzadnjega gorskega pastuirja.

Naša naloga je torej, da jugoslovansko idejo v ljudstvu širimo in utrijemo. Uporabljajmo pridno in sredstvo v dosegu tega namena! Poučimo v zasebnih pogovorih ljudstvo, zlasti šolsko mladino!

Pojedina predavanja nam bodo dobro služila; najzadnjatejše sredstvo pa je širjenje jugoslovenskega Slovencev, od inteligenca pa do najzadnjega gorskega pastuirja.

Naša naloga je torej, da jugoslovansko idejo v ljudstvu širimo in utrijemo. Uporabljajmo pridno in sredstvo v dosegu tega namena! Poučimo v zasebnih pogovorih ljudstvo, zlasti šolsko mladino!

Pojedina predavanja nam bodo dobro služila; najzadnjatejše sredstvo pa je širjenje jugoslovenskega Slovencev, od inteligenca pa do najzadnjega gorskega pastuirja.

Naša naloga je torej, da jugoslovansko idejo v ljudstvu širimo in utrijemo. Uporabljajmo pridno in sredstvo v dosegu tega namena! Poučimo v zasebnih pogovorih ljudstvo, zlasti šolsko mladino!

Pojedina predavanja nam bodo dobro služila; najzadnjatejše sredstvo pa je širjenje jugoslovenskega Slovencev, od inteligenca pa do najzadnjega gorskega pastuirja.

Naša naloga je torej, da jugoslovansko idejo v ljudstvu širimo in utrijemo. Uporabljajmo pridno in sredstvo v dosegu tega namena! Poučimo v zasebnih pogovorih ljudstvo, zlasti šolsko mladino!

Pojedina predavanja nam bodo dobro služila; najzadnjatejše sredstvo pa je širjenje jugoslovenskega Slovencev, od inteligenca pa do najzadnjega gorskega pastuirja.

Naša naloga je torej, da jugoslovansko idejo v ljudstvu širimo in utrijemo. Uporabljajmo pridno in sredstvo v dosegu tega namena! Poučimo v zasebnih pogovorih ljudstvo, zlasti šolsko mladino!

Pojedina predavanja nam bodo dobro služila; najzadnjatejše sredstvo pa je širjenje jugoslovenskega Slovencev, od inteligenca pa do najzadnjega gorskega pastuirja.

Naša naloga je torej, da jugoslovansko idejo v ljudstvu širimo in utrijemo. Uporabljajmo pridno in sredstvo v dosegu tega namena! Poučimo v zasebnih pogovorih ljudstvo, zlasti šolsko mladino!

Pojedina predavanja nam bodo dobro služila; najzadnjatejše sredstvo pa je širjenje jugoslovenskega Slovencev, od inteligenca pa do najzadnjega gorskega pastuirja.

Naša naloga je torej, da jugoslovansko idejo v ljudstvu širimo in utrijemo. Uporabljajmo pridno in sredstvo v dosegu tega namena! Poučimo v zasebnih pogovorih ljudstvo, zlasti šolsko mladino!

Pojedina predavanja nam bodo dobro služila; najzadnjatejše sredstvo pa je širjenje jugoslovenskega Slovencev, od inteligenca pa do najzadnjega gorskega pastuirja.

Naša naloga je torej, da jugoslovansko idejo v ljudstvu širimo in utrijemo. Uporabljajmo pridno in sredstvo v dosegu tega namena! Poučimo v zasebnih pogovorih ljudstvo, zlasti šolsko mladino!

Pojedina predavanja nam bodo dobro služila; najzadnjatejše sredstvo pa je širjenje jugoslovenskega Slovencev, od inteligenca pa do najzadnjega gorskega pastuirja.

Naša naloga je torej, da jugoslovansko idejo v ljudstvu širimo in utrijemo. Uporabljajmo pridno in sredstvo v dosegu tega namena! Poučimo v zasebnih pogovorih ljudstvo, zlasti šolsko mladino!

Pojedina predavanja nam bodo dobro služila; najzadnjatejše sredstvo pa je širjenje jugoslovenskega Slovencev, od inteligenca pa do najzadnjega gorskega pastuirja.

Naša naloga je torej, da jugoslovansko idejo v ljudstvu širimo in utrijemo. Uporabljajmo pridno in sredstvo v dosegu tega namena! Poučimo v zasebnih pogovorih ljudstvo, zlasti šolsko mladino!

Pojedina predavanja nam bodo dobro služila; najzadnjatejše sredstvo pa je širjenje jugoslovenskega Slovencev, od inteligenca pa do najzadnjega gorskega pastuirja.

Naša naloga je torej, da jugoslovansko idejo v ljudstvu širimo in utrijemo. Uporabljajmo pridno in sredstvo v dosegu tega namena! Poučimo v zasebnih pogovorih ljudstvo, zlasti šolsko mladino!

Pojedina predavanja nam bodo dobro služila; najzadnjatejše sredstvo pa je širjenje jugoslovenskega Slovencev, od inteligenca pa do najzadnjega gorskega pastuirja.

Naša naloga je torej, da jugoslovansko idejo v ljudstvu širimo in utrijemo. Uporabljajmo pridno in sredstvo v dosegu tega namena! Poučimo v zasebnih pogovorih ljudstvo, zlasti šolsko mladino!

Pojedina predavanja nam bodo dobro služila; najzadnjatejše sredstvo pa je širjenje jugoslovenskega Slovencev, od inteligenca pa do najzadnjega gorskega pastuirja.

Naša naloga je torej, da jugoslovansko idejo v ljudstvu širimo in utrijemo. Uporabljajmo pridno in sredstvo v dosegu tega namena! Poučimo v zasebnih pogovorih ljudstvo, zlasti šolsko mladino!

Pojedina predavanja nam bodo dobro služila; najzadnjatejše sredstvo pa je širjenje jugoslovenskega Slovencev, od inteligenca pa do najzadnjega gorskega pastuirja.

vendar so stale mnogo novcev. Za garderobo je treba mojstra veščaka, da reši petkratno nabavno vrednost naše garderobe, jo prenovi in spopolni ter reši, kar se da še rešiti. Garderoba se v teh letih brez igranja kvari, moli se pasejo v nji.

Scenografi bi pa dvignili naše pozorišče in tako olajšal delo režiserjem, katerim se je dosegaj slabo godilo, ker so se morali ukvarjati volji gledaliških mojstrov in nikdar mogli uresničiti svojih idej.

Napisali sem te kratke besede, obriše, ker imam za vse dokaz in iz najboljšega namena, saj sem preživel in pretrpel vse krize in zgodovino naše Talije.

Dana je prilika, da ustvarimo nekaj dobrega za slovensko kulturo. Narod pa, kateremu ni mar gledališče, ga tudi vreden ni. Anton Cerar — Danilo.

Drobil. Naši kulturni zavodi Leonova družba, Slovenska Matica in Glasbena Matica pošljajo posebno odposlanstvo k dejelemu glavarju glede otvoritve slovenskega gledališča. Snuje se posebna zadruga ki bi prevzela denarno vodstvo gledališča — Leposlovni mesečnik "Slovan" je prenehal izhajati v doseganju obliki in zamisli, pač pa pod njegovim imenom izhajal list za grafično umetnost. — Pribodnji pondeljak in torek koncertuje v Ljubljani slavni Češki kvartet, 20. t. m. pa naš rojak in mojster na klavirju Anton Trost. — Na Dunaju se je ustanovil slovenski založniški zavod, ki je razpisal več nagrad v znesku 5000 za najboljše jugoslovanske skladbe in pesmi. V razsodišču so znani češki umetniki dr. Nedbal, Slovenec dr. Gojmir Krek in Hrvat Mihajlo Obuljen. — Revija "Demokracija" glasilo slovenske socialistične omladine izide še sredi februarja, oficijalno vodstvo socialno demokratične stranke pa misli na izdajanje izobraževalnega in poljudno znanstvenega vestnika. Nekaj podobnega pripravlja že dalj časa tudi napredni krog. — Kaj pa naša Slov. kršč. socialna zvezda, voditeljica vsega našega izobraževalnega dela?

K Trostovem koncertu na Dunaju. Veseli nas in iskreno pozdravljamo mladega umetnika ob njegovem prvem samostojnem nastopu, a neka tih žalost nas navaja, da se naš jugoslovanski rojak ni spomnil pri sestavljanju sporeda ni enega naših komponistov. Ali naj bo da nimamo še takih stvari, ki bi se lahko igrale pri takem koncertu? Gotovo, naši Lajovic, Gerbić, Krek niso tako znani, kot Brats, Chopin, a mislim, da je ravno raditev timvečja dolžnost naših umetnikov pianistov, da seznamijo z njimi svet. Prepričan sem, da bi Dunajčani ravnotako, če ne morda še bolj posetili Trostov koncert, aki bi bilo v sporedu tudi nekaj jugoslovanske muzike. Pričakujemo prihodnjic, da naš Trost nastopi res kot jugoslovanski Trost. I K

Drobtine.

Resnica je, da je večina izvoljenih delegatov glasovala proti Czerninu, a v "Resnici" je dobil priznanje "dvetretjinske večine (od vlad imenovanih delegatov) in moralen uspeh". V "Resnici" je delegat dr. Korošec, "končal klaverino", dr. Šusteršič bi bil za našo stvar vsaj nekaj dosegel" in sicer ... bi se Šusteršič vrzel posebno v gos osko zbornico, ogroš poslansko in magnatsko zbornico, ki ima vsaka samostojno in neodvisno od druge govoriti za vse njej pripadajoče dežele". Resnica pa je, da naše ljudstvo zaupa dr. Korošcu in njegovi jasni zahtevi po samodolobi slovenskega naroda, ne zaupa pa in se ne meni ne za Šusteršiča, ne za gosposko zbornico, ne za Madžare in njihove magnate. Resnica je namreča: kjer ima Šusteršič v občini in župniji še odločilnega pristaša, povsod se ljudstvo odločno skoraj brez izjeme izjavlja za politiko jugoslovanskega kluba. Resnica je tudi to, da si sustersičeva stranka še ni upala pripediti ne enega javnega shoda, ker se boji resničnega ljudstva.

Dr. Krekova zmota. "Resnica" prinaša članek, katerega je napisal pred časom dr. Krek o dr. Šusteršiču v Domoljubu o priliki njegove petdesetletnice. Sedaj še razumemo, kaj si je mislil dr. Šusteršič, ko je v nekrologu dr. Kreku povedal: Tudi dr. Krek ni bil prost zmot. Dr. Krekova zmota je bil torej tisti članek o dr. Šusteršiču. Vendar se je dr. Krek hudo spokoril za ta greh, dr. Šusteršič mu je sam s klofutami obilo poplačal.

Celo na Kranjskem. "Prišel sem dne 3. t. m. kot invalid domov — in prvi pozdrav na domači žel postaji v Borovnici je bil — da je uradnik pri blagajni zahteval, ako hočem vozni listek v Ljubljano, naj ponovim v nemškem jeziku. Isto se je zgodilo vsemu čakajočem: občinstvu. Pripomnim samo to, da si mi domov vracači jugoslovanski invalidi, take žalitve na naših rodnih tleh kratkomalo prepovemo in zahtevamo, da vodstvo južne železnice take uradnike takoj odstrani — če pa tega ne — naj jih pošlje v streške jarke učiti se različnih jezikov. Tam se bodo prepričali, da bo Janez, ki dobro govori Janez umiranja, tudi doma junaško govoril. Janez"

Pišimo vedno resnico! Naši nabožni listi: "Cvetje", "Glasnik" in drugi so ruskega carja večkrat imenovali ruskega papeža ali papeža pravoslavne cerkve, dasiravno vsak između nas dobro ve, da car ni maševal ne pridigoval ne deli sv. zakramentov. Dr. jur. M. L. Schlesinger, Land und Leute in Russland piše: Napačna je domneva, da je car neke vrste ruski papež. Po državnih osnovnih zakonih je car kot krščanski vladar najvišji主任 in ohranjavelec dogem vladajoče vere in varuh prave vere in vsega reda v sveti cerkvi. V dogmatičnih vprašanjih pa car nima nobene odločitve.

Za naše visokošolce.

Toliko bede in uboštva, toliko stradanja kakor letos naši visokošolci še niso pretrpieli. Vse je tako drag, da ne morejo nikam. Da vsaj nekojiko odpomoremo uboštvo, smo ustanovili podporni odsek Slov. katoliškega akademčnega starešinstva. Obračamo se na dobra srca prijateljev in ljubiteljev dijašta, naj se spomnijo našega odseka. Prav tako naj nas ne pozabijo denarni zavodi. Vsak dar bo prinesel tisočen sad. Kdor bo uslušal našo prošnjo, naj pošlje našim visokošolcem namenjen zn. sek na profesorja Dr. Vinko Šarabonja v Ljubljani.

Za podporni odsek Slov. kat. akad. starešinstva, prelat Andrej Kalan dr. Vinko Šarabon. t. predsednik.

t. blagajnik.

Dnevne novice.

Pred nedavnim sem se zakasnil pri čakanju na pošto. Vojak, slonel je ob cestnem kamenju, s črno obvezco čez levo oko, kakoršne v zadnjih letih čimdalje pogosteje srečavamo, me je ustavil: "Prosim lepo, gospod, pomagajte mi vstati". Pogledam ga bolj natanceno; ni ga zmogel alkohol, (kako da mi je prišlo v teh dneh kaj takega na misel), slabost bo; ponudil sem mu roko v pomoč. "Ne morem še, gospod, popravit mi morate prej protezo; z eno roko primite tu, z drugo zategnite ta jermen". Bolj ker se mi je mudilo in ne toliko iz sočutja, (navadili smo se v teh treh letih, da hodimo že mimo največje bede brezbrizno svoja vsakdanja, navadno zelo malenkostna pota) sem mu storil uslugo, da, skoro nevoljen sem ga vprašal, zakaj si sam ne popravi umetnega uda. O, ta njegov obraz: "Ko bi mogel, o, ko bi mogel; tudi leva roka, dobr gospod, ni moja". Sram me je bilo. Dal sem mu zadnjo cigaretino in mu je prišgal. Tolazim dan za dnem in mehanično bi morala priti tolažna beseda iz mojih ust, pa ga nisem niti vprašal, od kod je — imel pa je domač obraz in govoril je naš jezik — niti, če ima ženo in otroke, kaj šele, kako je prišel v nesrečo. Prišli so njegovi tovariši, jaz pa sem odšel proti domu. Nisem več mislil na pisma, dasi sem se tako živo zamislil čez gore.

Dohitel me je praporščak in govoril nekaj o usmiljenem Samarijanu. Mislim, da sem zardel, postal mi je pekoče gorko vlica in tudi spremljevalec je začel, z očitnim namenom, da bi se opravil, ker me je spravil v zadrgo: "Da bi bil ta človek druga plemena, drugačnih misli, drugačnega srca, bi bil danes zdrav in krepak čeprav le z enim očesom."

Začelo me je zanimati: "Kako to?"

"Na Kalvariji, da — na Kalvariji — smo vdrli v sovražni jarek. Nasprotniki so dvignili roke, le eden, vzrascen kot brast, se je trdrovratno in s sovražnem branil. Izobil je temu, pokazal je na grude za nama, levo oko. En sam sunek, stok, hrust se je zgrudil. Gorjanec si je obvezal oko in uprli drugo zdravo na premaganega nasprotnika. Potem se je sklonil k njemu in ga začel obvezovati: "Joj, hudo sem te. Če bi te manj, bi tudi zadostovalo. Kar je, je. Bog zna, koliko jih bo jokalo za teboj. Čakaj" — Mož, sam ranjen, ga je zadel in odnesel proti obvezovališču. Meni so takoj nato prestrelili roko. Bal sem se iti nazaj; silno so nas obsipali. Pa vendar! Gorjanca sem našel v nekem likiju pri mrtvem sovražniku. Prosil sem ga, naj ga pusti, ko mu ne more več pomagati. "Toliko bi ga že ponesel, da ga zvečer krščansko pokopljemo". Teko dolgo se je mudil, — saj ste ga videli. In ženo ima in pet otrok in nič posestva".

"Moj Bog".

"In koliko je takih. Naši ljudje".

Ločila sva se.

Včeraj sem srečno potoval; v železniškem vozu sta sedela dva nadporočnika Madžara (honeyed), ki živita že dve leti v okolici Ljubljane, slovenski vojni kurat, nemški poročnik iz Skofje Loke in jaz. V ... sem si privočil klobaso in pol litra vina; na železnici se nisem dobro počutil, zato sem se stisnil v kot in molčal ter poslušal debato teh gospodov.

Kurat: Vidva sta Madžara, kaj ne?

Madžar A.: Ja. Mi, ne govorimo tako dobro nemški kot Vi Slovenci.

Kurat: Pri nas govoriti vsa inteligencia dobro nemški! (sam jo je lomil prav toliko, da se mu je nemški poročnik smehlja).

Nemec: Vaše gospodinje kako lepo govorite!

Madžar B.: Slovenci imajo nas Madžare strašno radi. Stanujem v K ... gospa mi je rekla: če bi žel moj sin stran, mi ne bo tako hudo, kakor če greste Vi.

Madžar A.: Hrvatje so hrabri vojaki!

Kurat: Slovenci tudi; imamo naslov: "Kronprinz" itd.

Madžar B.: Čehi so izdajalci! itd. pa še zahtevajo svojo državo in naše Slovake.

Kurat: Češki narod je dober v splošnem, a votelite so bili slabli; rečem jaz, čeprav sem Slovan.

V Avstriji bo mir med narodi, če bodo zadovoljni in če bo tako kot v Nemčiji n. pr. Bavariji, Badenci itd. Čehi morajo dobiti svojo državo, mi Jugoslovani tudi ...

Madžar B.: Čehi nikoli! Naši Slovaki so pri nas zadovoljni, vsaj sem tam gori doma; če bodo ti kaj zahtevali, se zamordemo pogajati z njimi, a s Čehi nikoli! Mi smo zadostni kravaveli, zato ne damo niti pedi zemlje Čehom in nobenemu drugemu. Če traja vojska še 10 let in bi Čehi dobili Slovake, jim ne povedemo vojsko! Jaz se oglašam prostovoljno takoj! (Reverj sedi že celo vojsko pri trenu.)

Kurat: Na podlagi samoodločbe narodov zahtevamo Jugoslavijo pod enim žezlom kakor v Nemčiji.

Slovo na Lescah:

Kurat se poslavlja ter vzklikne pri vratih: Hoch Deutschland und Österreich und Ungarn!

Vsi: Hoch, hoch! hoch!

Madžar B.: und Slowenien auch!

Vsi: hoch! hoch! hoch!

Kurat: und Ungarn!

Vsi: hoch! hoch! hoch!

Konec.

Glava mi je bila vroča, v noge me je zeblo, spanec me je premagal; vse je plesalo pred mano: živila Nemčija, živila Ogrska, živila Jugoslavija!

Danes premišljujem tole: kako prepričevalno je govoril vojni kurat o Jugoslaviji, čeprav ima o drugih stvari svoje posebne nazore!

Seme pada na rodovitna tla! Te razne sodbe bo treba „filtrirati“

Slov. kat. akademčni starešini imajo jutri v neželjo ob 10. uri dop. v Rokodelskem domu sestank. Dnevnii red zejo: važen: dijaška organizacija, kulturna vprašanja, javno življenje.

Vzorna hvaležnost. Slovenski, hrvatski in srbski mornarji nam pošljajo vedno večje število krov za Krekov spomenik. Geslo jim je: "Vsak vsaj eno krono v odgovor na znane razmere pri nas". — Prav tako županstva in ljudstvo pri podpisovanju majnike deklaracije nabere vedno več kron. — Jug slovenski Trst in okolica pa sta ustanovili velik sku-

pen odbor za veličastno proslavo Krekovega spomena. Posamezni okoliščinski kraji, n. p. Prosek, Konjavelj, Sv. Ivan priedijo posebne zadužnice in poslave. Pokojni klicar naše svobode živi v našem ljudstvu. Izpolnili bomo njegov testament: vse bo moralo živiti, da dosežemo lastno državo, njemu pa iz hvaležnosti obranimo večen spomin z gospodarskimi in kulturnimi napravami njegovega duha. Slovenci, učite se od tržaških Slovencev!

Vračajo se v deželo gorja in bede Gospodski razglasili goriške kraje, kamor se begunci lahko vrnejo. Dnevniki so prinesli natančen popis in pouk. Tisti, ki so se vrnili, pišejo z grozo o tistih krajih. Kdor nima živil, naš se ne vrača v deželo smrti in lakote!

Za vsakdanji kruh imamo vsak dan 86 vagonov moke premalo.

Za Krekov spomenik so nam poslali: Posamezni slovenski vojaki 97 pešpolka K 175 — Leon Macoratti, Borovnica K 4 — Kmet Ivan, Riemanje K 2 — Trost Fran, Škend K 2 — M. Fegic iz neke povravnave pri posredovanju K 20 — Jugoslovanski dijaki ob odhodu prijatelja Bolčitarja K 25 — Morariji hrvaško-srbske narodnosti z brodu S. M. S. "St. Georg", K 160 — Slovenski fantje mornarji vojne ladje S. M. S. "St. Georg" K 22 — Oblak Ivan, kapitan, Sv. Lovrenc nad Mariborom, K 30 — Vesela družba zavednih Jugoslovanov in Jugoslovank vgorstil Pod skalco K 59 — Iz Rakovec nam je postal g. nadučitelj Janko Golob znesek 155 K: a 25 K Varšek Ivan, a 20 K Jaro Martin, kapelan, a 10 L Kocijančič Albina, učiteljica Golob Janko, nadučitelj Bajc Franc, župan, Maurer Janko, trgovec, Tomaz Alojzij, a 5 K Marija Golob, a 4 K Humek Alojzij Hrastnik Ana, a 2 K Drnovšek Franc, Rupnik Jakob, Grm Janez, Pirc Franc, Dernič Anton, Beden Mikael, Kunštek Franc, Junkar Franc, Pavlovič Janez, Tomazin Franc, Mencin Ana, učiteljica, Vouk Milka, učiteljica, Weiss Lojzka, učiteljica, Persič Terezija, učiteljica, Kralj Matija, Kralj Ana, Kocijančič Slavica, Klešin Alojzij, Tominc Franc, Grobelnik Davorin, Šribar Marija, a 2 K Goljevič Mira, Udovič Ivan, Gabršček Marija, Češnovar Fani, Predani Jože, 40 slovenskih fantov 4. marškom, 4. trdnj. topnič. polka v Pulju po g. Oblaku K 60.

Džavn zbor. Črne bukve jugoslovanskega naroda bodo velike, zakaj vseh interpelacij o preganjanju, naj si bo narodem, političnem, gospodarskem je nad 100. Minist. predsednik Seidler je mislil dobiti reden državni proračun; ker je hotel kupiti nemške radikalce z ustanovitvijo nemškega okrožnega sodišča v Trutnovu, je spravil pokoncu Čehe, Jugoslovane, Ukrajince, — dà Poljake in celo del Nemcev. Seidler je odstopil, pa cesar ga hoče še držati, kar pa ne more, ce ne postavi na stran večino ljudstva. Vitez Pogačnik je cesarju, klub in dr. Korošec pa Seidlerju razložil naše stališče. Iz razgovorov je razvidno, da je jugoslovansko vprašanje bolj v ospredju kakor marsiktero drugo. Avstrijski Jugoslovani ne odnehajo od svoje jasne zahteve.

Zunanj politika. Tudi v ententnih krogih se je zadnje čase veliko govorilo o jugoslovanskem vprašanju. Ententa je trdno odločena za vojno proti osrednjim silam. Litovski Brest bo kmalu pozabilen. Z Rusi ne bo nič, pač pa se trudimo za mir z Ukrajino, Rumunijo itd. Govoril se je o novi vojni proti Rusiji, katere se bodo udeležili tudi Ukraineri, Rumuni, Fini, Poljaki. Boljševki izginjajo iz svojih najtrdnejših mest, v katere pa silijo kuga, lakota

Nova Založba v Ljubljani

ima v zalogi še nekaj knjižic

Ob 50letnici dr. J. Ev. Kreka

Cena 2 K.

Naročilo na

Novo Založbo v Ljubljani

Katoliška bukvarna v Ljubljani

priporoča književna dela Nove Založbe:

Fran Levstik: Martin Krpan.

S 13 risbami Hinka Smrekarja.

Ivan Cankar: Podobe iz sanj.

Jože Debevec: Vzori in boji.

2 snopiča. (Izideta prihodne dni.)

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani

obrestuje hranične

vloge po čistih

4 $\frac{1}{4}$ /0 / brez odbitka
rentnega davka

Rezervni zaklad nad K 1,000.000

Ustanovljena leta 1881.

Priporočamo tvrdko
Jos. Petelinca
v Ljubljani.

Tovarniška zaloga šivalnih strojev, njih posameznih delov, igel in olja, ter potrebščin za šivilje in druga galantarskega blaga.

Šivalni stroji raznih sistemov in oprem na razpolago, še garantirano staro blago.

Sv. Petra nasip 7. blizu frančiškanskega mostu, levo ob vodi, 3. hiša.

Za prešanico
od jabolk
in hrušk

bodisi svežo ali suho

zamenjuje cikorijo

Kolinska tovarna
kavnih primesi
v Ljubljani.

Jadranska Banka

Podružnica LJUBLJANA.

Delniška glavnica: K 12,000.000

Rezerve: nad K 1,000.000

SPREJEMA: Vloge na knjižice in jih obrestuje po čistih 4%
Vloge na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na moratorij. Rentni davek plača banka iz svojega.

KUPUJE IN PRODAJA: Devize, valute, vrednostne papirje itd. in srečke c. kr. razredne loterije.

ESKONTIRA: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

IZDAJA: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

DAJE PREDUJME: na blago, ležeče v javnih skladiščih.

PREVZEMA: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantnejše.

Zobotrebce,

kupi samo

domače.

(Povejte ceno!)

Kregar, izvozna trgovina,

Ljubljana,

Sv. Petra ces a štev. 21-23.

Nadomestilno

toaletno milo

parfumirano,
v elegantnih
kartonih, fino
opremljeno.

Ducent 14 krov 40 vin.

Trgovci
večji popust!

Dobiva se pri tvrdki

Milan Hočvar, Ljubljana

Sv. Petra cesta štev. 26.

GOSPODARSKA ZVEZA

centrala za skupni nakup in prodajo v Ljubljani

registrovana zadružna z omejeno zavezo.

Stalna zaloga poljedelskih strojev:

motorjev, mlatičnic, viteljev, slajmoreznic, reporeznic, brzoparičnikov, plugov, bran, čistilnikov itd.

Prodaja:

umetnih gnojil, kolonjalnega in specerijskega blaga ter poljskih pridelkov.

Zaloga:

travnih in deteljnih semen, pese, korenja, repe.

Zaloga:

pristnega domačega in ogrskega vina, žganja itd.

Lastna izdelovalnica in prekajevalnica klobas. Lastna zeljarna.

Mlekarska Zveza

kupi po najvišji dovoljeni ceni
vsako množino mleka pod naj-
ugodnejšimi dobavnimi pogoji.

Dalje ima Mlekarska zveza v zalogi vse mlekarske potrebščine, kakor tudi različne mlekarske izdelke, zlasti razne vrste sira po primerni ceni.